

Nieuw Haags Peil van 24 oktober 2009

Ook in deze week van het reces zijn de verschuivingen gering. Sinds de aankondiging van het akkoord over de verhoging van de AOW met de regeringsfracties zijn de verschuivingen dus heel klein geweest, hetgeen een bevestiging is van het beeld dat de kiezers al anticipeerde op een dergelijke beslissing. Zeker gezien het akkoord van de regeringspartijen over dit onderwerp dat in maart 2009 is gesloten.

Zoals al eerder is aangegeven zal bij de volgende verkiezingen het onderwerp "regeren samen met de PVV" een belangrijke rol spelen. Deze vraag zal zeker in de richting van het CDA gesteld worden en welk antwoord ook gegeven wordt het zal electorale consequenties hebben. Maar er is nog een ander onderwerp dat belangrijk zal zijn. In feite is de vooraankondiging daarvan deze week door Pechold gegeven. Wie zijn de kandidaten voor het premierschap. In ieder geval bij D66 niet de lijsttrekker. En dat zou bij de andere partijen ook een vraagpunt kunnen worden. Bij ieder van de partijen die een kans heeft om een premier te leveren is iets bijzonders aan de hand. En daarover is deze week een onderzoek uitgevoerd, zoals hieronder staat vermeld.

Landelijke peiling politieke voorkeur

<i>in zetels Tweede Kamer</i>	Verk. TK 2006	17/10 2009	24/10 2009
CDA	41	25	26
PvdA	33	14	14
SP	25	15	14
VVD	22	16	16
PVV	9	29	28
Groen Links	7	13	13
ChristenUnie	6	6	7
D66	3	26	26
SGP	2	2	2
PvdDieren	2	3	3
Trots op NL		1	1
Totaal	150	150	150
CDA+PVDA+ChristenUnie	80	45	47

Zowel in 2003 als in 2006 gingen de verkiezingen ook sterk over wie de premier zou gaan worden, Balkenende of Cohen/Bos. Omdat het erop lijkt dat de partij die de volgende verkiezingen zal gaan winnen beduidend kleiner zal zijn dan de winnaar in 2003 en 2006 (meer dan 40 zetels, nu misschien maar 30), zal de premierkeuze best wel eens een belangrijke rol gaan spelen bij het afwegingsproces van de kiezer. Mede door de aankondiging van Pechtold wordt de kans groot dat aan ieder van de 5 grootste partijen gevraagd wordt wie de kandidaat-premier zal zijn. En dat hoeft ook bij die andere partijen niet automatisch de lijsttrekker te zijn. (In 2003 bracht Bos kort voor de verkiezingen Cohen in als kandidaat-premier).

Daarom hebben we deze week een uitgebreid onderzoek gedaan over de mogelijke kandidaatpremiers. Bij CDA, PvdA, VVD en D66 hebben we vier mogelijke kandidaten voorgelegd. (Bij de PVV hebben we dat niet gedaan, omdat bij die partij de kandidaat premier duidelijker is dan bij de genoemde vier.) Vervolgens hebben we de gekozen kandidaatpremier met elkaar voorgelegd aan de ondervraagden. Ten slotte hebben we een aantal logische combinaties voorgelegd. De uitslagen van al deze peilingen geeft een goed beeld van de positie van deze mogelijke kandidaten op dit moment.

Bij de eerste vier tabellen zijn de antwoorden uitgesplitst naar de kiezers van die partij uit 2006, de kiezers op dit moment en de mensen die nu een andere partij aangeven te kiezen. De verschillen tussen deze drie kolommen geven de electorale kracht aan van de genoemde personen op dit moment.

Wie van deze mogelijke premierkandidaten zou u na de volgende verkiezingen als premier willen hebben	Allen	CDA 2006	CDA nu	Andere partij
Jan Peter Balkenende	20%	47%	56%	10%
Herman Wijffels	19%	12%	9%	27%
Maxime Verhagen	17%	22%	26%	12%
Camille Eurlings	11%	11%	7%	11%
Weet niet/geen antwoord	33%	9%	2%	40%
Total	100%	100%	100%	100%

Wie van deze mogelijke premierkandidaten zou u na de volgende verkiezingen als premier willen hebben?	Allen	PvdA 2006	PvdA nu	Andere partij
Job Cohen	31%	35%	28%	30%
Wouter Bos	25%	46%	61%	16%
Ronald Plasterk	10%	6%	7%	11%
Eberhard van der Laan	8%	6%	4%	10%
Weet niet/geen antwoord	27%	7%	0%	33%
Total	100%	100%	100%	70%

Wie van deze mogelijke premierkandidaten zou u na de volgende verkiezingen als premier willen hebben?	Allen	VVD 2006	VVD nu	Andere partij
Neelie Kroes	39%	51%	51%	34%
Ivo Opstelten	19%	15%	11%	22%
Mark Rutte	14%	19%	27%	10%
Ben Verwaayen	4%	6%	6%	3%
Weet niet/geen antwoord	25%	9%	6%	31%
Total	100%	100%	100%	44%

Wie van deze mogelijke premierkandidaten zou u na de volgende verkiezingen als premier willen hebben?	Allen	D66 nu	Andere partij
Alexander Pechtold	41%	53%	38%
Alexander Rinnooy Kan	16%	20%	14%
Hans Wijers	11%	14%	10%
Laurens Jan Brinkhorst	8%	7%	7%
Weet niet/geen antwoord	25%	5%	31%
Total	100%	100%	100%

De vier gekozen personen per persoon plus Geert Wilders zijn vervolgens voorgelegd aan de ondervraagden. Daar kwam dan het volgende resultaat uit.

	Allen	PVV 2006	PVV nu	CDA 2006	CDA nu	VVD 2006	VVD nu	CU 2006	D66 nu	PvdA 2006	PvdA nu	SP 2006	SP nu	GrLinks 2006	GrLinks nu
Job Cohen	14%	1%	2%	2%	0%	3%	1%	13%	16%	30%	25%	28%	33%	28%	39%
Neelie Kroes	14%	4%	12%	4%	3%	40%	46%	8%	14%	5%	1%	8%	6%	8%	10%
Jan Peter Balkenende	13%	0%	2%	44%	53%	4%	7%	35%	3%	4%	1%	0%	0%	6%	4%
Geert Wilders	12%	77%	66%	5%	0%	9%	3%	0%	0%	4%	0%	8%	4%	0%	0%
Wouter Bos	11%	0%	0%	2%	1%	2%	1%	6%	6%	38%	55%	12%	14%	22%	23%
Alexander Pechtold	9%	4%	1%	3%	3%	11%	5%	5%	27%	3%	0%	17%	10%	13%	7%
Maxime Verhagen	4%	0%	1%	18%	21%	1%	0%	2%	2%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Herman Wijffels	4%	1%	2%	9%	8%	2%	3%	9%	2%	5%	6%	4%	4%	5%	4%
Ivo Opstelten	3%	4%	7%	2%	0%	10%	7%	1%	2%	1%	1%	1%	1%	0%	0%
Alexander Rinnooy Kan	3%	0%	0%	2%	1%	2%	1%	3%	11%	2%	1%	2%	1%	3%	2%
Mark Rutte	3%	2%	2%	1%	0%	8%	16%	0%	1%	2%	0%	1%	1%	0%	0%

Vervolgens zijn nog twee verschillende rijtjes mogelijke kandidaten voorgelegd. De ene met de eventuele lijsttrekkers zonder Pechtold. De andere met andere personen dan degenen waarvan nu gedacht wordt dat ze de lijsttrekker zijn.

Wie van deze mogelijke premierkandidaten zou u na de volgende verkiezingen als premier willen hebben?	Allen	PVV 2006	PVV nu	CDA 2006	CDA nu	VVD 2006	VVD nu	CU 2006	D66 nu	PvdA 2006	PvdA nu	SP 2006	SP nu	GrLinks 2006	GrLinks nu
Wouter Bos	27%	1%	1%	10%	8%	6%	3%	19%	32%	71%	92%	33%	34%	66%	73%
Maxime Verhagen	21%	2%	4%	63%	72%	11%	11%	41%	11%	3%	1%	8%	1%	12%	8%
Geert Wilders	17%	86%	83%	8%	3%	22%	6%	2%	2%	6%	0%	11%	6%	3%	0%
Alexander Rinnooy Kan	13%	2%	3%	11%	11%	15%	16%	8%	35%	9%	5%	15%	14%	9%	11%
Mark Rutte	10%	4%	3%	4%	6%	30%	45%	10%	12%	2%	0%	8%	7%	2%	0%
Weet niet/geen antwoord	13%	6%	7%	5%	1%	16%	21%	21%	8%	9%	2%	25%	38%	8%	8%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Wie van deze mogelijke premierkandidaten zou u na de volgende verkiezingen als premier willen hebben?	Allen	PVV 2006	PVV nu	CDA 2006	CDA nu	VVD 2006	VVD nu	CU 2006	D66 nu	PvdA 2006	PvdA nu	SP 2006	SP nu	GrLinks 2006	GrLinks nu
Job Cohen	26%	1%	2%	17%	20%	6%	2%	19%	28%	61%	69%	36%	43%	55%	62%
Neelie Kroes	26%	7%	14%	26%	24%	55%	65%	15%	30%	14%	15%	20%	17%	20%	20%
Geert Wilders	18%	86%	78%	12%	8%	17%	7%	3%	4%	5%	0%	13%	5%	0%	0%
Herman Wijffels	12%	1%	2%	31%	32%	4%	6%	41%	7%	6%	9%	4%	6%	6%	4%
Alexander Rinnooy Kan	8%	1%	2%	6%	8%	9%	7%	2%	25%	4%	2%	7%	3%	12%	8%
Weet niet/geen antwoord	11%	4%	3%	8%	8%	9%	13%	21%	6%	9%	5%	21%	25%	7%	6%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Ten slotte is gevraagd wanneer men het liefst de volgende verkiezingen wil. Degenen die nu nog achter de regeringspartijen staan willen in grote meerderheid de verkiezingen in 2011. Kiezers van PVV, SP en D66 willen de verkiezingen binnen een aantal maanden. VVD-kiezers vooral ergens in 2010. 53% wil de verkiezingen eerder dan in mei 2011 en 44% in 2011.

Wanneer wilt u dat de volgende verkiezingen zijn voor de Tweede Kamer?	Allen	PVV 2006	PVV nu	CDA 2006	CDA nu	VVD 2006	VVD nu	CU 2006	D66 nu	PvdA 2006	PvdA nu	SP 2006	SP nu	GrLinks 2006	GrLinks nu
Gelijk met de gemeenteraadsverkiezingen in 2010	38%	72%	73%	30%	21%	49%	34%	16%	46%	18%	15%	57%	49%	21%	14%
Tweede helft 2010	15%	15%	16%	6%	1%	31%	38%	3%	11%	11%	8%	16%	25%	20%	20%
Op de oorspronkelijk geplande datum in mei 2011	44%	11%	8%	62%	74%	20%	29%	80%	42%	69%	75%	24%	25%	51%	58%
Weet niet/geen antwoord	2%	3%	2%	2%	3%	1%	0%	0%	2%	3%	1%	3%	1%	8%	8%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%